

Przemysław Michowicz

KRYTERIA ROZUMOWANIA PRAWNEGO NA PRZYKŁADZIE ORZECZNICTWA SĄDOWEGO WE WSPÓŁCZESNYCH SYSTEMACH PRAWNYCH

Streszczenie

Zamierzeniem niniejszego artykułu jest nakreślenie procesu kształtowania się ostatecznego wyroku sądowego na przykładzie współczesnych systemów prawnych jak *civil law*, *common law* wraz z uwzględnieniem prawa kanonicznego.

Celem lepszego zrozumienia rozumowego procesu dochodzenia do wyroku sądowego, konieczna była synteza cech charakterystycznych dla każdej z wyżej wymienionych ordynacji prawnych wraz z lekturą wybranych wyroków sądowych, zwłaszcza Najwyższych Trybunałów określonego państwa. Pod uwagę czytelnika został poddany również proces logicznego rozumowania i argumentacji orzeczenia sądowego z uwzględnieniem ram systemowych (*sensu largo*) każdej ordynacji.

Idea rozważań stawia sobie za cel poszukiwanie możliwego wspólnego mianownika dla wybranych ordynacji prawnych w kwestii ostatecznego wyroku sądowego, wskazując istotność argumentacji (jak również jej konieczność) i użyteczność technik logicznych w dochodzeniu do odkrycia prawdy materialnej procesu i określenia praw i obowiązków stron po procesie.

Słowa kluczowe: prawo porównawcze, *civil law*, *common law*, prawo kanoniczne, rozumowanie prawne, orzeczenie sądowe.

THE CRITERIA OF LEGAL REASONING IN THE CONTEMPORARY LEGAL SYSTEMS

Summary

This paper focuses on the process of arriving at final judgments in different legal systems of today, such as *civil law*, *common law*, and also canon law. In order to better understand this process, the Author presents the historical development of each legal order, highlighting its characteristics, providing selected court judgments, especially the highest courts of a given state.

The emphasis is placed on the motivation process so as to satisfy the claims of the parties involved in a judicial dispute. Furthermore, the Author discusses the techniques of logic, represented in every system of positive rules, which favour the discovery of the objective truth.

The main purpose of the paper is to find a common denominator for the selected legal systems in terms of judicial proceedings, emphasizing the weight of argumentation and usefulness of logical techniques used towards the discovery of the substantive truth in judicial process and the determination of rights and obligations of parties to a case.

Key words: comparative law, *civil law*, *common law*, canon law, trial, court sentence, reasoning of the judgment.